

การศึกษาและพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

สาขาการศึกษาปฐมวัย

The Study and Development of the Student Engagement of Bachelor Degree Students
in Early Childhood Education Program

ศศิธร रणะบุตร¹

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์²

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์³

ราชันย์ บุญธิมา⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยวิเคราะห์องค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา สร้างรูปแบบฝึกอบรมและพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาโดยใช้รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนบน ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน จำนวน 595 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา จำนวน 2 หมู่เรียน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียน และกลุ่มควบคุม จำนวน 33 คนได้รับการจัดกิจกรรมตามปกติของทางมหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยและรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียน

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า แบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ แรงจูงใจในการเรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมการเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ทั้งโมเดลการวัดองค์ประกอบเดียวและโมเดลการวัดหลายองค์ประกอบมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) ผลการสร้างรูปแบบฝึกอบรมได้รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A ประกอบด้วย ขั้นตอนการสร้างบรรยากาศ ขั้นตอนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ขั้นการวิเคราะห์ และขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งมีคุณภาพในระดับเหมาะสมมาก และ 3) ผลการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาพบว่า รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าคะแนนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยมีขนาดส่งผลกระทบต่อคะแนนรวมระดับมากและมีขนาดส่งผลกระทบต่อคะแนนรายด้านทุกด้านระดับมาก

คำสำคัญ : ความมุ่งมั่นในการเรียน, นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Abstract

The main purposes of this research were to study and compare the Student engagement of Bachelor Degree students in Early Childhood Education Program through the factor analysis of Student Engagement; to develop a training program; and to develop the Student engagement by using a 4A training program. The sample used in the study was the Bachelor Degree students in Early Childhood Education Program of Rajabhat Universities in the upper northern region. The sample for the factor analysis of Student Engagement was 595 students selected by stratified random sampling. The sample used for the development of Student engagement was two groups of students selected by purposive sampling. The experimental group of 30 students was trained for the development of Student Engagement while the control group of 33 students was scheduled with normal learning activities provided by the university. The instruments used were an assessment form for the Student Engagement of Bachelor Degree students in Early Childhood Education Program and a 4A training program.

The results of the research were summarized as follows: 1) the exploratory factor analysis found that the assessment form for Student Engagement consisted of three factors. They were Learning Attitude with six indicators, Learning Motivation with four indicators and Learning Behavior with five indicators. The confirmatory factor analysis revealed that both measurement models of single factor and multiple factors fit the empirical data. 2) For the development of a training program, a 4A training program was obtained. The program comprised 4 steps: Atmosphere, Active Learning, Analysis, and Applications; with the quality at the very appropriate level. 3) Regarding the development of Student Engagement, it was found that the 4A training program could make the students' scores after the experiment higher than those of before the experiment and also those of the control group of students with the statistical significance at the level of 0.01, both in general and in individual areas. The effect size of the total score was at the high level and of the scores in individual areas was at the high level

Keywords: Student Engagement, Early Childhood Education

บทนำ

ความมุ่งมั่นในการเรียนเป็นทักษะพื้นฐานที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างตั้งใจ เอาใจใส่ ทุ่มเท ให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบ ตั้งใจ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เพราะหากผู้เรียนมีความพร้อมหรือมีคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ย่อมมีโอกาสประสบผลสำเร็จทางการศึกษาสูง ซึ่งผู้ที่มีความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จมีความเชื่อว่าจะต้องทำให้ดีกว่า เก่งกว่า เก่งที่สุดเท่าที่จะเก่งได้ ทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เกิดการพัฒนาให้ดีขึ้น พัฒนাজิต พัฒนากาย และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นเลิศให้ได้ มีการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนและดำเนินตามเป้าหมายอย่างแข็งขัน พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับอุปสรรคทั้งหลาย (Orlick 2000 : 41) ซึ่งสอดคล้องกับ Deci and Ryan (1990 : 25) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้สูง มีความทุ่มเท ความเพียรพยายาม และมีวิธีการเรียนรู้ในสิ่งที่ยากู้นอกจากนี้ Weinstein and Mayer (1986 : 315-327) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีต้องมีแรงจูงใจสูง เพื่อเป็นพลังให้เกิดความสนใจและลงมือกระทำ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้อื่น และส่งผลให้ผู้เรียนมีการวางแผนเป้าหมาย และมีความพยายามที่จะกระทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยคุณลักษณะของผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการเรียนจะแสดง

พฤติกรรมของความสนใจ ความตั้งใจ เอาใจใส่ มีความพยายาม ขยันหมั่นเพียร มีความอดทน และมีความกล้าหาญ ต่อการฟันฝ่าอุปสรรคอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะต้องทุ่มเทแรงกายแรงใจและกำลังสติปัญญาจนกว่าจะประสบผลสำเร็จทางการเรียน ซึ่ง Northcraft and Neale (1990 : 464-465) ได้เสนอองค์ประกอบของความมุ่งมั่น โดยมีองค์ประกอบทั่วไป 3 ประการ คือ 1) มีศรัทธาและเชื่อมั่นในเป้าหมายและคุณค่า 2) มีความตั้งใจและความพร้อมที่จะใช้ความพยายาม และ 3) มีความตั้งใจที่จะอยู่เป็นส่วนหนึ่ง อีกทั้ง Elizabeth (2010 : 3) ได้กล่าวถึงความมุ่งมั่นในการเรียน ว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ แรงจูงใจกับการเรียนแบบที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ Downing (1996 : 12) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการสร้างความสำเร็จในการเรียน ได้แก่ การมีแรงจูงใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน การมองโลกในแง่ดี การบริหารจัดการตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา เป็นการแสดงพฤติกรรมและความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน ที่สะท้อนมาจากความคิด อันแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความกระตือรือร้น การเสียสละ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสิ่งที่เรียน มีความตั้งใจและความพร้อมที่จะใช้ความรู้ ความสามารถเพื่อปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน

การพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนมีวิธีการพัฒนาได้หลายวิธี เช่น การสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ที่ดี การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน เพื่อนำผลจากการศึกษาไปสร้างรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนตามคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียน 2) ด้านแรงจูงใจในการเรียน และ 3) ด้านพฤติกรรมการเรียน เนื่องจาก การฝึกอบรมเป็นวิธีการในการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กรีซ อัมโภชน์ 2558 : 1) และดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2558 : 78) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่จะให้ผู้ได้รับการอบรมเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ นอกจากนี้ เพ็ชรี ระบุวิเชตร์ (2554 : 18) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการปรับปรุงความมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในตนเอง คือ เป็นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจตนเอง เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ รับทราบข้อดีและข้อเสียของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาดตนเองให้ดียิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มพูนแรงจูงใจของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ Botvin (2006: 1) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ร่วมกันและมีความเหมาะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาดตนเองในทุก ๆ ด้าน และจากการศึกษาของ Mangrulkar, Whitman and Posner (2001 : 56) ที่ได้ศึกษาประโยชน์ของการฝึกอบรม พบว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการช่วยแก้ปัญหาการเรียนและปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียน ช่วยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง ช่วยในเรื่องการจัดการอารมณ์ พัฒนาความภูมิใจในตนเองและส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยศึกษาองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการเรียนว่าคุณลักษณะความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยจะมีองค์ประกอบ อะไรบ้าง จากนั้นทำการศึกษารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนจะเป็นรูปแบบใด มีลักษณะอย่างไร และศึกษารูปแบบฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยได้มากน้อยเพียงไร โดยผลการศึกษาคั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากความมุ่งมั่นในการเรียนเป็นคุณลักษณะที่ดีในการแสวงหาความรู้และมุ่งสู่การประสบความสำเร็จทางการศึกษา มีความจำเป็นต่อการวางรากฐานที่สำคัญในการจะเป็นบุคลากรทางการศึกษาในอนาคต ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาจะต้องก้าวเข้าสู่วิชาชีพครู และการเป็นครูด้านการศึกษาปฐมวัยควรเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ด้วยใจรักการเป็นครู ด้วยจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครู รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการเรียนและการทำงานให้กับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาและพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
3. เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัยด้วยรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน ประกอบด้วยตัวแปรโครงสร้าง ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมในการเรียน และแต่ละตัวแปรโครงสร้างจะมี 5 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 15 ตัวบ่งชี้
2. ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ การพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็นรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A กับ การฝึกอบรมตามปกติของมหาวิทยาลัยและตัวแปรตาม คือ ความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

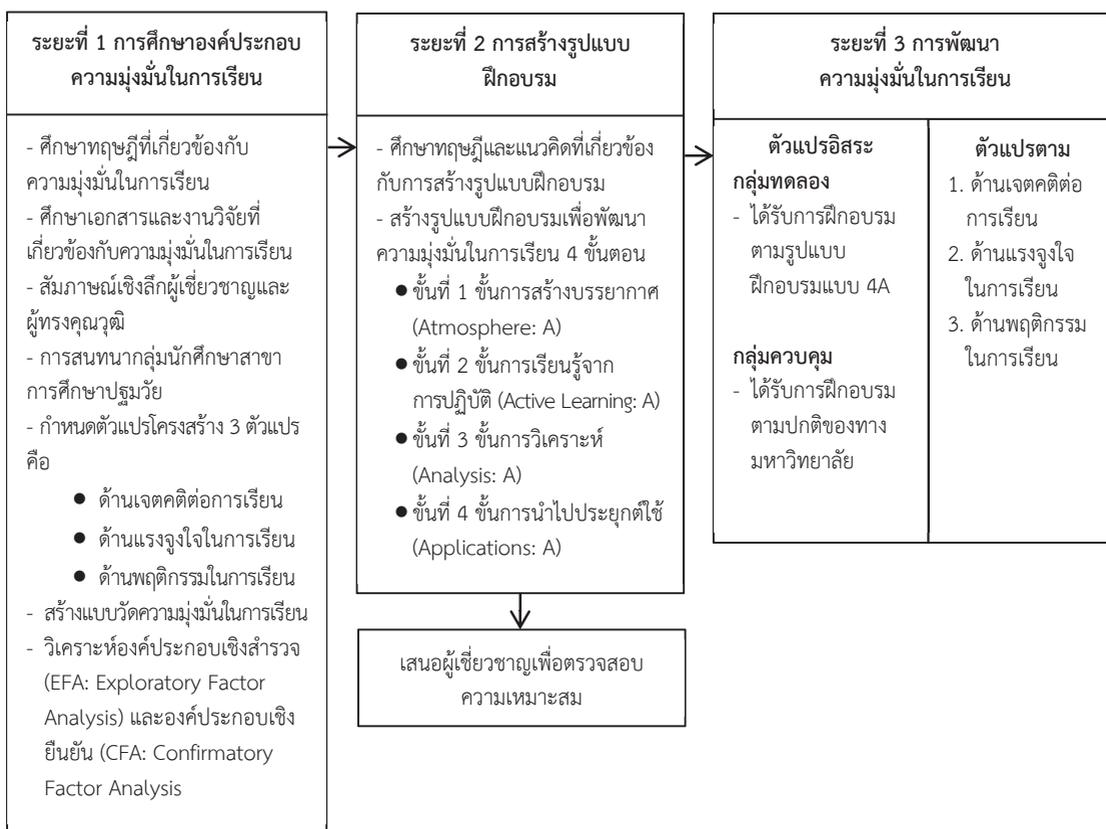
ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา
การศึกษาวิจัยในระยะนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาคูณลักษณะความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาว่ามีองค์ประกอบและประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยการศึกษาทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1970 : 46) ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของ McClelland (1969 : 201) ทฤษฎีพัฒนาการทางจิต-สังคมของ Erikson (1968 : 44-45) ทฤษฎีตัวตนของ Carl (ครีเรื่อน แก้วก้างวาล 2545 : 123-125) และทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen (1980 : 41) จากนั้นทำการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในการเรียน สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จัดการสนทนากลุ่มนักศึกษา เพื่อสำรวจแนวคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการเรียน เพื่อกำหนดคุณลักษณะของความมุ่งมั่นในการเรียน แล้วทำการศึกษาด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยันองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน
2. กรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา
การศึกษาวิจัยในระยะนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่ารูปแบบฝึกอบรมที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนจะมีรูปแบบอย่างไร มีลักษณะอย่างไร โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานและสังเคราะห์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997 : 22, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2549 : 48-60) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ 2550 : 55-57, อ้างถึงใน ทิศนา ชามมณี 2552 : 13) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Bruner (สุรางค์ โค้วตระกูล 2550 : 212) และ ทฤษฎี

พัฒนาการการเรียนรู้ทางสังคมของ วีก็อตสกี (Essa 2003 : 124-125) และวิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบฝึกรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้ตามสภาพจริง (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2542 : 10 ; ราเชน มีศรี 2544 : 39-41) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (กระทรวงสาธารณสุข 2542 : 6 ; Johnson and Johnson 1994 : 31-32) และการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (Dixon 1998 : 44-58 ; พรรณี ช. เจนจิต 2545 : 539-541) เพื่อกำหนดขั้นตอนของรูปแบบฝึกรูปแบบ

3. กรอบแนวคิดในการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา

การศึกษาวิจัยในระยะนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบฝึกรูปแบบแบบ 4A ที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาได้มากน้อยเพียงไร โดยออกแบบการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามแบบแผนการทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design โดยกรอบแนวคิดในการวิจัยปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 596 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนด้วยรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 หมู่เรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมด้วยรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A จำนวน 33 คน และกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกอบรมตามปกติของทางมหาวิทยาลัย จำนวน 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

1. แบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย เพื่อวัดความมุ่งมั่นในการเรียน จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียน 2) ด้านแรงจูงใจในการเรียน 3) ด้านพฤติกรรม การเรียน โดยสร้างข้อคำถาม จำนวน 75 ข้อรายการ เป็นแบบวัดชนิดประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีหลักฐานแสดงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความบ่งชี้ในแบบวัดกับ นิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) คัดเลือกข้อรายการที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2557 : 90) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบวัดไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกหรือสัมประสิทธิ์ CITC (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2554 : 16-19) ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2545 : 131) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 75 ข้อรายการ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง .44 ถึง .69 และคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยรวมทั้งฉบับโดยใช้สูตรแอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ .95 ซึ่งมีค่าสูงตามเกณฑ์ .70 สามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้ (ศศิธร รมะบุตร 2557 : 67)

2. รูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย เป็นรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A ซึ่งคำว่า “4A” มาจากขั้นตอน 4 ขั้นของรูปแบบฝึกอบรม ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างบรรยากาศ (Atmosphere: A) ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning: A) ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis: A) ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ (Applications: A) ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 6 วัน ซึ่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมความถูกต้อง ความสอดคล้องด้านเนื้อหาและกิจกรรม ผลการพิจารณา ความเหมาะสมของรูปแบบฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4.33 ถือว่ามีความเหมาะสมมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและสถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (CITC) ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟาของ Cronbach

2. วิเคราะห์องค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงสำรวจ (EFA: Exploratory Factor Analysis) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA: Confirmatory Factor Analyses) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกสองโมเดล คือ โมเดลวัดองค์ประกอบเดียว และ โมเดลการวัดหลายองค์ประกอบ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ก่อนและหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test และค่าขนาดส่งผล (Effect Size) ของ Cohen's d ทั้งแบบ Dependent sample t-test และ แบบ Independent Sample t-test

ขั้นตอนการวิจัย

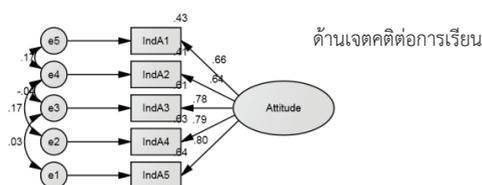
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา โดยผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในการเรียน สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับคุณลักษณะของความมุ่งมั่นในการเรียน ซึ่งสรุปได้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียน 2) ด้านแรงจูงใจในการเรียน และ 3) ด้านพฤติกรรมในการเรียน จากนั้นสร้างและนำแบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนไปหาคุณภาพแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA: Exploratory Factor Analysis) และวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA: Confirmatory Factor Analyses) เพื่อแสดงองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียน โดยศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีการค้นพบด้วยตนเองของบรูเนอร์และทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคมของวิก์ออตสกี แนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แนวคิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ และสร้างเป็นรูปแบบการฝึกอบรมแบบ 4A ประกอบด้วยขั้นตอนการฝึกอบรม 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างบรรยากาศ (Atmosphere: A) ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning: A) ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis: A) ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ (Applications: A) แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาคุณภาพความเหมาะสม

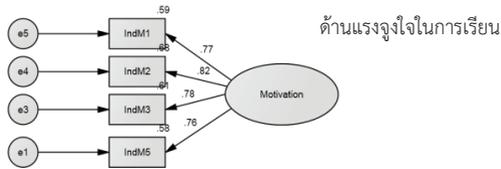
ระยะที่ 3 การศึกษาการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาโดยใช้รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A ตามแบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ Pretest - Posttest Control Group Design เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 2 หมู่เรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนด้วยรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A และกลุ่มควบคุม ได้รับการฝึกอบรมตามปกติของทางมหาวิทยาลัย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในการเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สรุปผลการวิจัย

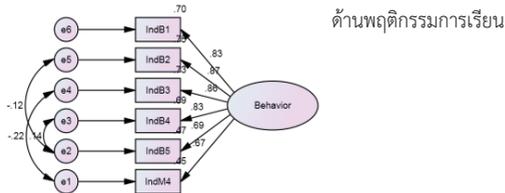
1. ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า แบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านแรงจูงใจในการเรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 3) ด้านพฤติกรรมในการเรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ และผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า การวิเคราะห์หโมเดลที่ 1: โมเดลการวัดองค์ประกอบเดี่ยวทุกด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านแรงจูงใจในการเรียน และด้านพฤติกรรมในการเรียน มีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า CMIN, CMIN/DF, RMR, GFI และ AGFI ผ่านเกณฑ์ ส่วนการวิเคราะห์หโมเดลที่ 2 : โมเดลการวัดหลายองค์ประกอบ พบว่า โมเดลการวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา มีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย CMIN มีค่าไม่ผ่านเกณฑ์ แต่ CMIN/DF, RMR, GFI และ AGFI มีค่าผ่านเกณฑ์ ดังแสดงในภาพที่ 2

สถิติ	CMIN	DF	P	CMIN/DF	RMR	GFI	AGFI	
ค่าสถิติ	11.45	5	0.04	2.29	0.01	0.99	0.97	มีความเหมาะสม
เกณฑ์	P>0.05			3/1	<0.05	>0.90	>0.90	พอดี

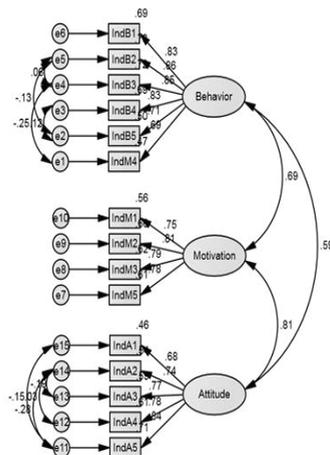

สถิติ	CMIN	DF	P	CMIN/DF	RM	GFI	AGFI	
ค่าสถิติ	0.62	2	0.73	0.31	0.00	1.00	1.00	มีความเหมาะสม
เกณฑ์	P>0.05			3/1	<0.05	>0.90	>0.90	พอดี

สถิติ	CMIN	DF	P	CMIN/DF	RMR	GFI	AGFI	
ค่าสถิติ	3.75	6	0.71	0.63	0.00	1.00	0.99	มีความเหมาะสม
เกณฑ์	P>0.05			3/1	<0.05	>0.90	>0.90	พอดี

โมเดล 1 โมเดลวัดองค์ประกอบเดียว

สถิติ	CMIN	DF	P	CMIN/DF	RMR	GFI	AGFI	
ค่าสถิติ	270.18	78	0.00	3.4	0.01	0.95	0.92	มีความเหมาะสม
เกณฑ์	P>0.05			3/1	<0.05	>0.90	>0.90	พอดี

โมเดล 2 โมเดลวัดหลายองค์ประกอบ

2. ผลการพัฒนาารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียน ได้รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A ใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 6 วัน ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.33 ซึ่งมีความเหมาะสมมาก

3. ผลการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา พบว่า รูปแบบการฝึกอบรมแบบ 4A สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าคะแนนนักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน (Paired-Sample t-test = 3.54-7.61; Independent-Samples t-test = 2.46 – 6.92) โดยมีขนาดส่งผล (Effect size) ต่อคะแนนรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก (Cohend’s d = 1.09-1.45 ; 1.13 – 1.70) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า Paired-Sample t-test ค่า Independent-Samples t-test และขนาดส่งผลของคะแนนความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษารายตัวบ่งชี้ รายด้านและคะแนนรวมวัดก่อนและวัดหลังได้รับการฝึกอบรม ระหว่างกลุ่มทดลอง (E) กับกลุ่มควบคุม (C)

ความมุ่งมั่นในการเรียน ตัวบ่งชี้/องค์ประกอบ	Paired-Sample t-test			Independent-Samples t-test		
	t	p	Cohen _d	t	p	Cohen _d
ด้านพฤติกรรมการเรียน	5.96**	0.00	1.09	4.42**	0.00	1.13
ด้านแรงจูงใจในการเรียน	6.33**	0.00	1.16	6.14**	0.00	1.57
ด้านเจตคติต่อการเรียน	7.22**	0.00	1.32	6.06**	0.00	1.55
คะแนนรวมความมุ่งมั่นในการเรียน	7.92**	0.00	1.45	6.63**	0.00	1.70

อภิปรายผล

1. การศึกษาองค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา พบว่า องค์ประกอบความมุ่งมั่นในการเรียน มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านเจตคติต่อการเรียน 2) ด้านแรงจูงใจในการเรียน และ 3) ด้านพฤติกรรมการเรียน โดยโมเดลการวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษามีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสอดคล้องกับ Northcraft and Neale (1990 : 464-465) ที่เสนอองค์ประกอบความมุ่งมั่นว่า มีศรัทธาและเชื่อมั่นในเป้าหมายและคุณค่า มีความตั้งใจและความพร้อมที่จะใช้ความพยายาม และ Downing (1996 : 12) ได้ศึกษาคุณลักษณะของความสำเร็จในการเรียนว่าควรประกอบด้วย การมีแรงจูงใจ ความกระตือรือร้น การมองโลกในแง่ดี การบริหารจัดการตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วน Wrenn and Larsen (1969 : 5-11) ได้กล่าวถึงการเรียนให้ประสบความสำเร็จว่าผู้เรียนจะต้องรู้จักวางแผน มีการบริหารจัดการเวลาในการเรียนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจ เอาใจใส่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นการแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างว่าแบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนมีโมเดลการวัดเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 106) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นการจัดสมรรถภาพหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ทางจิตวิทยาที่วัดได้ให้เป็นหมวดหมู่ตามโครงสร้างและนงลักษณ์ วิรัชชัย (2537 : 113-114) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ช่วยสร้างองค์ประกอบจากตัวแปรหลายตัวแปร รวมกลุ่มเป็นองค์ประกอบเดียวกัน

2. ผลการสร้างรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ได้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ 4A ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างบรรยากาศ (Atmosphere : A) เป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การอบรมและปฏิบัติกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สร้างความไว้วางใจและกระตุ้นให้เกิดความอยากเรียนรู้อยู่ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อจะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจจง ชุมสาย ณ อยุธยา (2550 : 9-11) ที่กล่าวว่า การเตรียมผู้เรียนก่อนเข้าเรียนด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีผ่านกิจกรรม

ทางบวกและให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการบันทึกข้อมูลไปในจิตใต้สำนึกโดยอัตโนมัติทำให้มีความทรงจำที่ชัดเจนกลายเป็นแรงเสริมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี และสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ที่ให้ความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด ได้พบกับความแปลกใหม่ ไม่บังคับให้เรียนในสิ่งที่ยังไม่พร้อมเพราะจะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีในสิ่งที่เรียน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ 2552 : 25-26) และ Nelson-Jones (1992 : 27) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสมาชิกในกลุ่มฝึกอบรมช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและไว้วางใจสนับสนุนเกื้อกูลกัน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning : A) เป็นขั้นตอนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ เริ่มต้นเรียนรู้และทำความเข้าใจถึงความมุ่งมั่นในการเรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ จากทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ฝึกการวิเคราะห์ การสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้และความคิดรวบยอดในประเด็นหัวข้อที่กำหนดและต้องการพัฒนาผ่านกระบวนการกลุ่ม รวมถึงการสะท้อนการเรียนรู้จากผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550 : 112) กล่าวว่า การผลิตความรู้ขึ้นในตัวผู้เรียนต้องใช้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางความคิดกับประสบการณ์ส่วนตน ร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้ในขั้นการปฏิบัติ ต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เน้นการเรียนรู้ของการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ประนีประนอมและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสร้างความรู้ที่อธิบายว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (นภเนตร ธรรมบวร 2549 : 40) และสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของ Burner ที่ว่า บุคคลมีความอยากรู้อยากเห็นเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบเลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และประมวลผลข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น (ทีศนา แคมมณี 2547 : 66)

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis : A) เป็นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากสิ่งที่ปฏิบัติ และการสังเคราะห์ความรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านกระบวนการกลุ่มและรายบุคคล เพื่อเป็นการสร้างและการสรุปทบทวนข้อความรู้ เปิดโอกาสให้มีการช่วยเหลือกัน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การรับฟังเหตุผล การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Erikson ที่ว่า บุคคลที่บรรลุเอกลักษณ์แห่งตนจะรู้จักความรู้ความสามารถและรู้ความต้องการของตนเอง มีความพร้อมที่จะทำงานด้วยความมั่นใจว่าตนสามารถรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้สำเร็จ พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ปรับตัวและสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางปรับปรุงแก้ไข จนลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งการให้ความเข้าใจในเหตุผลและค่านิยมในสังคม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2541 : 13-14) และ Kolb (1984 : 41) ที่กล่าวว่า การสะท้อนคิดที่ได้จากการมีประสบการณ์โดยการอภิปรายจะเกิดแนวคิดเชิงนามธรรมที่จะนำไปใช้ในสภาพจริง

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ (Applications: A) เป็นการทบทวนไตร่ตรองความรู้ที่ได้รับผ่านกระบวนการคิดอย่างลุ่มลึก จัดระบบความคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกันกำหนดแนวทางการนำไปใช้ อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียน โดยการเขียนแสดงความรู้สึก สาธิตเนื้อหาในสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในบันทึกการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนเจตคติและการปฏิบัติที่ดีในเรื่องความมุ่งมั่นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เพียเจต์ ที่กล่าวถึงกระบวนการคิดที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจ และเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลกับสิ่งที่เป็นามธรรม สามารถตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผล และสามารถที่จะตั้งกฎเกณฑ์ และการแก้ปัญหา (พรณี ช. เจนจิต 2545 : 67) และขั้นตอนนี้ผู้อบรมได้รับรู้ถึงแนวทางและวิธีการจากบุคคลต้นแบบเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 50) ที่กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา ว่าเน้นการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ สังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำที่ตัวแบบได้รับและเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ

3. ผลการพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา พบว่า รูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษา โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าคะแนนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนั้นรูปแบบฝึกอบรมแบบ 4A สามารถพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาได้จริง เนื่องจากมีขั้นตอนการฝึกอบรมที่ชัดเจน มีกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย มีการใช้คำถามกระตุ้นคิด เน้นวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถและทัศนคติที่จำเป็นต่อการเรียน สร้างความตระหนักถึงหน้าที่ที่ตนต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2558 : 78) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่จะให้ผู้ได้รับการอบรมเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ และ Buckley and Caple (1995 : 13) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลด้วยการฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและถูกนำมาใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ และ เพ็ชรี ระบุวิเชตร์ (2554 : 18-19) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการปรับปรุงความมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในตนเอง และการเพิ่มพูนแรงจูงใจของบุคคล ดังที่รูปแบบฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติ เน้นบทบาทผู้รับการฝึกอบรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลตามความสามารถ ความถนัด และสติปัญญาของแต่ละคน เน้นการฝึกปฏิบัติ การมีส่วนร่วม การระดมสมองเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการเรียนไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาสาขาการศึกษาศึกษาปฐมวัยในประชากรกลุ่มอื่น
2. สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูควรกำหนดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความมุ่งมั่นในการเรียนเป็นกิจกรรมเริ่มต้นของการเข้าศึกษาหรือจัดเป็นกิจกรรมปฐมนิเทศ
3. ควรมีการพัฒนาคุณลักษณะความมุ่งมั่นในการเรียนด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบ 4A ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาศึกษาปฐมวัยในชั้นปีอื่น ๆ หรือนักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิดา ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสวนดุสิตผู้สนับสนุนทุนการศึกษา และขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

เอกสารอ้างอิง

กรีช อัมโภชน์. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม. (ออนไลน์) 2558 (อ้างเมื่อ 18 เมษายน 2558). จาก :

<http://www.tu.ac.th/org/ofreector/person/train/handbook/course.html>

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ . 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น, 2552.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีการวัดและงานวิจัยเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในคนไทยและเทศ. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

ทศนา แชมมณี. รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- ทศนา แชมมณี. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- นภเนตร ธรรมบวร. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. ประมวลสาระวิชาการเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. เอกสารคำบรรยาย เรื่อง สถิติวิเคราะห์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการเปรียบเทียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2557.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : เมธีทีปส, 2545.
- เพ็ชรี รูปะวิเชตร. เทคนิคการจัดฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2554.
- มาลินี จุฑารพ. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วรวิฑูการพิมพ์, 2537.
- ราชน มีศรี. การเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์, 2544.
- วราลักษณ์ ไชยทัฬ. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. เชียงใหม่ : บี. เอส. การพิมพ์, 2544.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เอส พี พรินต์ติ้ง, 2542.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 2 วัยรุ่น-วัยสูงอายุ). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- ศศิธร ธนะบุตร. “การสร้างแบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย,” วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. 15, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2557) : 67.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สาธณสุข, กระทรวง. คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วงศ์กมล โปรดักชั่น, 2544.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. วิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2550.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย,” วิชาการศึกษาศาสตร์. 16, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2558) : 78.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. อัจฉริยะบนเส้นทางสีขาว. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : เอส พี เอส พรินต์ติ้ง, 2550.
- Ajzen, I. and M. Fishbein. Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior. New Jersey : Prentice-Hall, 1980.
- Bandura, A. Self-efficacy: The Exercise of Control. New York : W.H. Freeman, 1997.
- Botvin, Gilbert J. Life Skills Training : Promoting Health and Personal Development. Princeton Health, 2006.

- Buckley, R. and Capl, J. **The Theory and Practice of Training**. London : Kogan Page, 1995.
- Deci, E. and Ryan, R.M. **Intrinsic Motivation and Self - Determination in Human Behavior**.
New York : Academic, 1990.
- Dixon, N. M. “Action learning: More Than Just a Task Force,” **Performance Improvement Quarterly**. 11, 1 (January 1998) : 44-58.
- Downing, Skip. **On Course : Strategies for Creating Success in College and in Life : A Guided Journal Approach**. New Jersey : Houghton Mifflin, 1996.
- Elizabeth, F. Barkley. **Student Engagement Techniques A Handbook for College Faculty**.
United States of America : PB Printing, 2010.
- Erikson, H. **Identity : Youth and Crisis**. New York : Norton and Company, 1968.
- Essa Eva L. **Early Childhood Education**. United States : R.R. Domnelley and Sons, 2003.
- Johnson, D. W. and Johnson R. T. **Learning Together and Alone : Cooperative and Individualistic Learning**. 4th ed. New Jersey: Prentice Hall, 1994.
- Kolb, D. **Experience Learning**. (Online) 1984 (Cited 7 May 2015). Available from: [http://www . ospper.dk/speciale/book/book35.html](http://www.ospper.dk/speciale/book/book35.html).
- Mangrulkar, Leena, Whitman, Chery V. and Posner Marc. **Life Skills Approach to Child and Adolescent Health Human Development**. Washington, DC : Education Development Center, 2000.
- Maslow, A. H. **Motivation and Personality**. New York : Harper and Row, 1970.
- McClelland, C. David. and David G. Winter. **Motivation Economic Achievement**. New York: The Free, 1969.
- Nelson-Jones, Richard. **Group Leadership: A Training Approach**. California : Brook/Cole, 1992.
- Northcraft, G. B and Neale M. A. **Organizational behavior**. Chicago : The Dryden, 1990.
- Orlick. **In Pursuit of Excellence How to Win Sport and Life Through, Mental Training**.
Champaign, IL : Leisure, 2000.
- Weinstein, C. E. and Mayer D. G. **The Teaching of Learning Strategies**. 3rd ed. New York : Macmillan, 1986.
- Wrenn, C. G. and Larsen R. P. **Studying Effectively**. Stanford.CA : Stanford University, 1969.

